

САЧУВАШЕ СЕ ОВЕ СВЕТЕ КЊИГЕ

Организатори изложбе

Центар за црквене студије, Ниш
Огранак САНУ у Нишу
Универзитетска библиотека „Никола Тесла”, Ниш

Програмски одбор

Академик Владимир Ракочевић
Академик Љубинко Раденковић
Снежана Бојовић
Андријана Стојановић
Наталија Милошевић
Доц. др Јелена Стошић
Проф. др Драгиша Бојовић, председник

Изложбу приредили

Драгиша Бојовић
Јелена Стошић

*Изложба се организује поводом 20. годишњице
Центра за црквене студије.*

ЈЕДАН ЈЕ ДУХ, И ЈЕДНА ЈЕ РУКА!

Нимало случајно, и никада случајно. Обележавање двадесете годишњице Центра за црквене студије започиње изложбом књига *САЧУВАШЕ СЕ ОВЕ СВЕТЕ КЊИГЕ. Рукописна и стара штампана књига у Библиотеци Свети Владика Николај*. Први програм који је организовао Центар у свом дводеценијском ходу била је такође изложба књига организована у Универзитетској библиотеци „Никола Тесла” под називом *Црквене студије код Срба*, 18. априла 2002. године. Тада су представљене књиге из фонда ове библиотеке које афирмишу црквене студије у областима теологије, филологије, историје, историје уметности и других области.

Између ових изложби Центар је организовао још две. Поводом 1150. годишњице словенске писмености у Народној библиотеци „Стеван Сремац”, 2013. године, организована је изложба књига „Свети Ђирило и Методије и словенско средњовековно наслеђе“. На Универзитету у Нишу, поводом његове педесете годишњице, представљена је изложба „Ниш – од црквених до византијско-словенских студија”. Све ове изложбе биле су у знаку свештених тема и светих књига, а и друге бројне активности које је спроводио Центар за црквене студије афирмисале су значај чувања и проучавања културног наслеђа, којем припадају и рукописне и старе штампане књиге.

Треба истаћи да је Центар прошао пут од афирмације фондова других библиотека и издавача до прилике да целовитом и добро осмишљеном изложбом представи фонд своје Библиотеке „Свети Владика Николај” и издавачку делатност три институције једне мисије: Центра за црквене студије, Међународног центра за православне студије и Центра за византијско-словенске студије Универзитета у Нишу.

У првој изложбеној целини представљене су рукописна и старије штампане књиге из фонда Библиотеке. О тим књигама већ је објављен каталог Јелене Стошић, који представља врло важан допринос познавању фонда Библиотеке, али и представља кључну публикацију о изложби.

Другом целином представљена су нека од издања, затим студије и каталози рукописне и старе штампане књиге, које судео фонда. Реч је само о репрезентативним примерима. Библиотека садржи велики број наслова, који су посвећени овој тематици.

Трећу изложбену целину чине издања три нишка центра о рукописној и старој штампаној књизи. Чини се да она на најбољи могући начин показују резултате рада ових центара. Ниш је за кратко време постао значајан центар византијско-словенских, православних и црквених студија, који је привукао велики број водећих светских научника. Међу ауторима чија су дела објављена код ова три издавача налазе се и изузетна имена светске славистике: Александар Наумов, Антоније Емил Тахиаос, Анатолиј Турилов, Јанис Какридис, Виктор Савић и други. Значајне студије су објавили и нишки чланови ових центара.

Све три целине ове изложбе намећу један утисак који комуницира са оснивачким циљевима Центра за црквене студије: афирмација православног наслеђа преко живе литургијске везе и преко непосредног односа не само са прошлошћу већ и са садашњошћу и будућношћу. Несумњиво један је Дух, који је надахњивао старе писце и преписиваче, али који надахњује и савремене истраживаче. И једна је рука која бележи свештену мисао, обликује свештена слова и тумачи божанску реч.

Проф. др Драгиша Бојовић

Рукописна и старија штампана књига из фонда Библиотеке

Рукописни одломак минеја за октобар из XIV века

Минеја опшчаја (1811)

Минија опшчаја (1862)

Минија. Мјесцац септемвриј (1869)

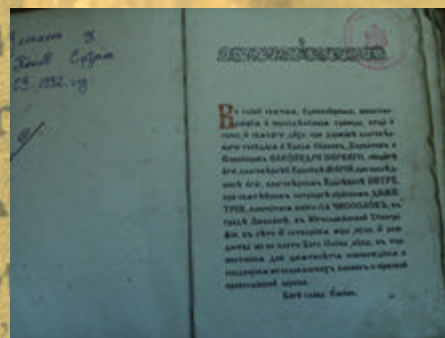
*Пентикостарион, сирјеч
Пјадесјатница (1865)*

*Кијево-печерскиј патерик по древним
рукописјам (1914)*

Вићентије Ракић,
Пјесн историческа о житији
Свјатаго и праведнаго
Алексија челоѵјека Божија
(1808)

Часослов (1929)

Библија на немачком језику

*Свето писмо Старога и Новог
завјета (1903)*

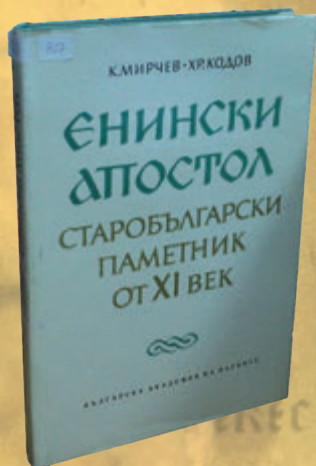

Служба пренесенија от Трнова града в славнују лавру Милешеву часних мошти, иже в светих оца нашего прваго архиепископа, просветитеља и учитеља српскога светитеља Сави (1935)

Издања, студије и каталози рукописне и старе штампане књиге

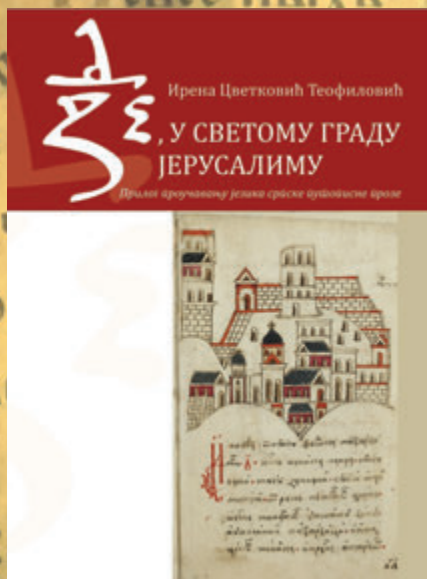

Издања три центра о рукописној и штампаној књизи

КЊИГЕ ПРИКАЗАНЕ НА ИЗЛОЖБИ

Рукописна и старија штампана књига из фонда Библиотеке:

1. Нишки одломак минеја за октобар. XIV век.
2. Вићентије Ракић. *Пѣснь историческая о житіи Святаго и праведнаго Алексія челоуѣка Божія*. Нови Сад, 1808.
3. *Минеа общая*. Москва, 1811.
4. *Минія общая*. Москва, 1862.
5. *Пентикостарионъ, сирѣчь Пядесятница*. Москва, 1865.
6. *Минія. Мѣсяць септемврій*. Въ [...] Кіево-Печерской Успенской Лаврѣ, 1869.
7. Митрополит Михаил. *Одбрана истине*. Београд, 1972.
8. *Црквенска историја Сократа Схоластика*. Београд, 1886.
9. *Посланица Инокентија епископа нишког*. Ниш, 1896.
10. Мелентије Хиландарац. *Књиге за народ религиозно-моралне садржине*. Београд, 1897.
11. *Свето писмо Старога и Новога завјета*. Предео Стари завјет Ђ. Даничић, Нови завјет предео Вук. Стеф. Караџић. Београд, 1903.
12. *Друштво за подизање храма у част просветитеља српског Светога Саве на Врачару*. Београд, 1903.
13. Louis Leger. *Словенска митологија*. Београд, 1904.
14. Ст. Ст. Мокрањац. *Српско народно црквено појање. Осмогласник*, Београд, 1908.
15. *Размишљања о Божанственој литургији Н. В. Гогоља*. Сремски Карловци, 1909.
16. *Кіево-печерскій патерикъ по древнимъ рукописям*. Кіев, 1914.
17. *Часословъ*. Люблина, 1929.
18. Секула Добричанин, протојереј. *Петар II Петровић Његош – владика Раде – као: теократа, родољуб, васпитач и мислилац*. Ниш, 1935.
19. *Служба прѣнесенія отъ Трънова града въ славную лавру Милешеву частьныхъ моци, иже въ светыхъ отца нашего прѣваго архиепископа, просвѣтителѣ и учителя сръбскаго, свѣтителѣ Сави*. Сремски Карловци, 1935.
20. Прота Таса Урошевић. *Духовне бројанице (лабудова песма једне старости)*. Ниш, 1936.
21. *Библија на немачком језику*.
22. *Православный церковный календарь на 1944. г.* Словакия, 1944.

Издања, студије и каталози рукописне и старе штампане књиге:

1. К. Мирчев, Хр. Кодов. *Енински апостол: старобългарски паметник от XI век*. Софија: Издателство на Българската акамемија на науките, 1965.
2. *Матичин апостол*. Београд: Српска академија наука и уметности – Народна библиотека Србије, Нови Сад: Матица српска, 1981.
3. Јованка Максимовић. *Српске средњовековне минијатуре*. Београд: Просвета, 1983.
4. *Мирослављево јеванђеље*. Приредили: Никола Родић, Гордана Јовановић. Београд: САНУ, 1986.
5. *Рујанско четворојеванђеље 1536/1537*. Београд: Републички завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу СР Србије – Народна библиотека Србије, 1987.
6. *Студенички типик: цароставник манастира Студенице*. Фототипско издање. Београд: Народна библиотека Србије – Завод за уџбенике и наставна средства, 1992.
7. *Студенички типик: цароставник манастира Студенице*. Београд: Народна библиотека Србије – Завод за уџбенике и наставна средства, 1994.
8. *Поменик манастира Крушедола*. Београд: Српска академија наука и уметности – Народна библиотека Србије, Нови Сад: Матица српска, 1996.
9. *Станиславов (Лесновски) пролог от 1330 година*. Румјана Павлова, Веселка Желзязкова. Велико Търново: Издателство „ФАБЕР”, 1999.
10. *Београдско четворојеванђеље 1552*. Београд: Народна библиотека Србије – Ветеринарска комора Србије, 2000.
11. *Дечански псалтир*. Приредио: Љупчо Митревски. Прилеп: Институтот за старословенска култура, 2000.
12. *Радослављево јеванђеље*. Санкт Петербург: Руска национална библиотека, Београд: Народна библиотека Србије – Народна банка Југославије. Завод за израду новчаница и кованог новца, 2001.
13. *Законоправило Светога Саве на српскословенском и српском језику*. Миодраг М. Петровић. Манастир Жича, 2004.
14. *Rękopisy cerkiewnosłowiańskie w Polsce. Katalog*. Opracowali: Aleksander Naumow oraz Andrzej Kaszlej. Krakow, 2004.
15. *Поменик манастира Раче*. Приредио: Томислав Јовановић. Бајина Башта: Фондација Рачанска баштина, 2005.
16. Марија Стефановић. *Српска књига 1788–1867*. Ниш: Народна библиотека „Стеван Сремац”,

2008.

17. *Псалтир с последовањем 1521*. Приредила: Катарина Мано-Зиси. Београд: Народна библиотека Србије, Источно Сарајево: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2008.

18. *Молитвеник 1523*. Приредила: Катарина Мано-Зиси. Београд: Народна библиотека Србије, Источно Сарајево: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, 2008.

19. А. А. Турилов. *Каталог словенских рукописа светогорских манастира*. Београд: Чигоја штампа, 2016.

20. *Законоправило Светог Саве. Превод сарајевског преписа*. Добрунска Ријека: „Добрун” – Издавачка кућа Митрополије добро-босанске, 2019.

21. Сергей Юрьевич Темчин. *Сербское рукописное и печатное богослужбное наследие XII–XIX веков*. Белград: Институт за српски језик САНУ, Подгорица: Матица српска, Друштво чланова у Црној Гори, Vilnius: Lietuviukalbosinstitutas, 2019.

Издања три центра о рукописној и старој штампаној књизи:

1. Драгиша Бојовић. *Свети Јефрем Сирин и српска црквена књижевност*. Ниш: Центар за црквене студије, 2003.

2. *Месецслов Јерусалимског типика*. Приредио: Виктор Савић. Ниш: Центар за црквене студије, Сопоћани: Манастир Сопоћани, 2003.

3. Александар Наумов. *Старо и ново: студије о књижевности православних Словена*. Ниш: Центар за црквене студије, 2009.

4. *Свети Ђирило и Методије и словенско средњовековно наслеђе. Каталог изложбе*. Ниш: Центар за црквене студије – Народна библиотека „Стеван Сремац” – Међународни центар за православне студије, 2013.

5. Антоније-Емил Н. Тахиаос. *Солун и свет Словена: духовно и културно зрачење византијског града*. Ниш: Међународни центар за православне студије – Центар за византијско-словенске студије Универзитета, 2014.

6. Драган К. Николић. *Закон судњи људем: најстарији словенски правни зборник*. Ниш: Правни факултет – Центар за византијско-словенске студије Универзитета, 2016.

7. Надежда В. Јовић. *О језику путописа Поклоњеније гробу Господњу (1734) Андреја Петковића*. Ниш: Центар за црквене студије, 2017.

8. *Црквене студије 16/1 и 16/2 (2018)*.

9. *Божидар Вуковић и српска књига у Венецији*. Ниш: Центар за византијско-словенске студије Универзитета – Међународни центар за православне студије, 2018.
10. Виктор Савић. *Српска књижевна реч у својим првим столећима*. Ниш: Међународни центар за православне студије, 2019.
11. Алесандро Ческини. *Речник Маријиног четворојеванђеља*. Ниш: Међународни центар за православне студије, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2019.
12. Јанис Какридис. *Аргументација код православних Словена у средњем веку. Увод у проблематику*. Ниш: Међународни центар за православне студије – Центар за византијско-словенске студије Универзитета у Нишу, 2019.
13. Анатолиј А. Турилов. *Источници српског средњег века*. Ниш: Међународни центар за православне студије – Центар за византијско-словенске студије Универзитета у Нишу, 2020.
14. *Црквене студије* 18 (2021).
15. Јелена Стошић. *Каталог рукописне и старије штампане књиге Библиотеке „Св. Владика Николај”*. Ниш: Центар за црквене студије, 2021.
16. Ирена Цветковић Теофиловић. *Зде, у светому граду Јерусалиму. Прилог проучавању језика српске путописне прозе*. Ниш: Филозофски факултет – Центар за црквене студије, 2021.

ПРАТЕЋЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1. Јелена Стошић. *Каталог рукописне и старије штампане књиге Библиотеке „Св. Владика Николај”*. Ниш: Центар за црквене студије, 2021.
2. Теодора Бојовић. *Три центра – једна библиографија*. Ниш: Центар за црквене студије – Међународни центар за православне студије, 2021.
3. Јелена Глишић. *Библиографија часописа „Црквене студије” (2004–2019. година)*. Ниш: Центар за црквене студије – Центар за византијско-словенске студије Универзитета – Међународни центар за православне студије, 2019.

САЧУВАШЕ СЕ ОВЕ СВЕТЕ КЊИГЕ
Рукописне и старије штампане књиге Библиотеке „Свети Владика Николај“
(Каталог изложбе књига)

Година 2021.

Издавачи
Центар за црквене студије, Ниш
Међународни центар за православне студије, Ниш

За издаваче
Драгиша Бојовић

Уредници
Драгиша Бојовић
Јелена Стошић

Графички дизајн
Бранислав Гапић

Фотографије
Јелена Стошић

Фотографија на предњим корицама
Стефан Красић

Фотографија на задњим корицама
Сајт Центра за црквене студије

Тираж
150

Штампа
Пунта, Ниш

ISBN 978-86-80136-24-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

027.7(497.11):025.2(083.824)
069.9:091(497.11)“2021”(083.824)
091(=163.41)“13/20”(083.824)

САЧУВАШЕ се ове свете књиге : рукописне и старије штампане књиге Библиотеке “Свети Владика Николај” : [(каталог изложбе књига)] / [уредници Драгиша Бојовић, Јелена Стошић] ; [фотографије Јелена Стошић]. - Ниш : Центар за црквене студије : Међународни центар за православне студије, 2021 (Ниш : Пунта). - 23 стр. : илустр. ; 21 x 21 cm

“Изложба се организује поводом 20. годишњице Центра за црквене студије” -> полеђина насл. листа. - Тираж 150. - Стр. 3-4: Један је дух, и једна је рука! / Драгиша Бојовић.

ISBN 978-86-80136-24-0 (ЦЦС)

1. Бојовић, Драгиша, 1964- [уредник] [аутор додатног текста]
а) Библиотека “Свети Владика Николај” (Ниш) -- Фондови -- Изложбени каталози б) Српске књиге -- 14в-21в -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 45736969

ЦЕНТАР ЗА ЦРКВЕНЕ СТУДИЈЕ

МЕЂУНАРОДНИ ЦЕНТАР ЗА ПРАВОСЛАВНЕ СТУДИЈЕ